

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

**PROGRAM REGIONALNY 2014-2020
JUŻ REALIZUJEMY!**

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Z przyjemnością i satysfakcją przyjmujemy docierające do nas opinie zarówno mieszkańców województwa pomorskiego, jak i przyjeżdżających turystów, ludzi kultury czy biznesu, że Pomorskie na przestrzeni ostatnich lat zmieniło się nie do poznania: jest piękniejsze, nowocześniejsze, a także atrakcyjniejsze m.in. turystycznie i biznesowo. To przede wszystkim efekt sprawnego wykorzystania przez władze samorządowe w województwie pomorskim funduszy europejskich w latach 2002-2014.

Dziś stoimy u progu nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. 13 lutego 2015 roku zatwierdzony został przez Ko-

misję Europejską Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – największy program inwestycyjny samorządu województwa pomorskiego współfinansowany ze środków unijnych. Dzięki jego realizacji zainwestujemy na naszym regionie ponad 1,86 mld euro w projekty z zakresu m.in. rozwoju innowacji, podnoszenia poziomu edukacji, aktywności zawodowej i społecznej osób bezrobotnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, wykorzystania potencjałów obszarów miejskich i cennych przyrodniczo, rozwoju systemu transportowego, ochrony zdrowia, energetyki i ochrony środowiska. Fundusze europejskie z Regionalnego Programu Operacyjnego wraz ze środkami budżetu samo-

rządu, tzw. programów krajowych oraz budżetu Państwa, niewątpliwie przyczynią się już w najbliższych latach do jeszcze bardziej dynamicznego rozwoju Pomorza.

Jestem przekonany, że nowe inwestycje pozwolą jeszcze lepiej uwolnić wyjątkowy potencjał Pomorza i jego mieszkańców, a także przyniosą naszemu regionowi długofalowy i stabilny rozwój. Mam także nadzieję na szeroką współpracę przy realizacji tych ambitnych celów. Niech wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 będzie naszym wspólnym wysiłkiem, a w przyszłości – wspólnym sukcesem.

Mieczysław Struk

Marszałek Województwa Pomorskiego

PROGRAM REGIONALNY 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020) to program inwestycyjny, którego celem jest podjęcie wyzwań rozwojowych stojących przed województwem pomorskim w sferze gospodarczej, edukacji, aktywności zawodowej i społecznej, wykorzystania specyficznych potencjałów poszczególnych obszarów, systemu transportowego, ochrony zdrowia, energii i środowiska.

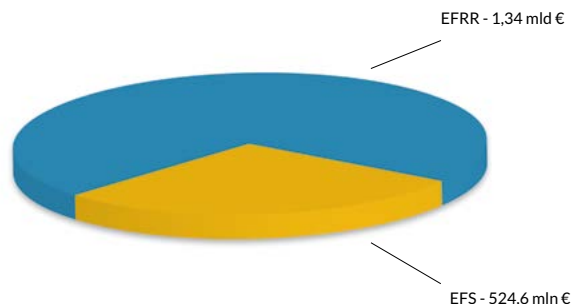
RPO WP 2014-2020 jest jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (SRWP 2020). Tematyczny zakres oraz logika interwencji RPO WP 2014-2020 zdeterminowane są także zapisami sześciu Regionalnych Programów Strategicznych (RPS) w zakresie: rozwoju gospodarczego (*Pomorski Port Kreatywności*), aktywności zawodowej i społecznej (*Aktywni Pomorzanie*), transportu (*Mobilne Pomorze*), energetyki i środowiska (*Ekoefektywne Pomorze*), atrakcyjności kulturalnej i turystycznej (*Pomorska Podróż*) i ochrony zdrowia (*Zdrowie dla Pomorzan*), które są bezpośrednią odpowiedzią na wyzwania zdiagnozowane w SRWP 2020.

BUDŻET PROGRAMU

RPO WP 2014-2020 jest finansowany ze środków Unii Europejskiej (UE) w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Alokacja środków UE na Program wynosi łącznie 1,86 mld EUR, w tym 1,34 mld EUR z EFRR i 524,6 mln EUR z EFS.

Wartość środków unijnych w RPO WP 2014-2020 jest o 926,4 mln EUR wyższa od Programu na lata 2007-2013, co czyni go największym w historii województwa pomorskiego programem inwestycyjnym, będącym w dyspozycji władz regionalnych.

ZAINWESTUJEMY: 1,86 mld €

RPO WP 2014-2020 REALIZOWANY JEST PRZEZ 12 OSI PRIORYTETOWYCH:

**KOMERCJALIZACJA
WIEDZY**
139,9 mln €

PRZEDSIĘBIORSTWA
174,6 mln €

EDUKACJA
119,6 mln €

**KSZTAŁCENIE
ZAWODOWE**
68,7 mln €

ZATRUDNIENIE
225,5 mln €

INTEGRACJA
114,3 mln €

ZDROWIE
104,9 mln €

KONWERSJA
159 mln €

MOBILNOŚĆ
357,2 mln €

ENERGIA
214,9 mln €

ŚRODOWISKO
120,9 mln €

POMOC TECHNICZNA
65,2 mln €

NOWE, WAŻNE ZASADY REALIZACJI PROJEKTÓW FINANSOWANYCH Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH W LATACH 2014-2020

MOCNIEJSZE POWIĄZANIE ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020 I SZEŚCIOMA REGIONALNYMI PROGRAMAMI STRATEGICZNYMI – istotna będzie zgodność i realny wpływ każdego z finansowanych w ramach RPO WP 2014-2020 projektów na realizację zapisów SRWP 2020 oraz wybranego/nych RPS.

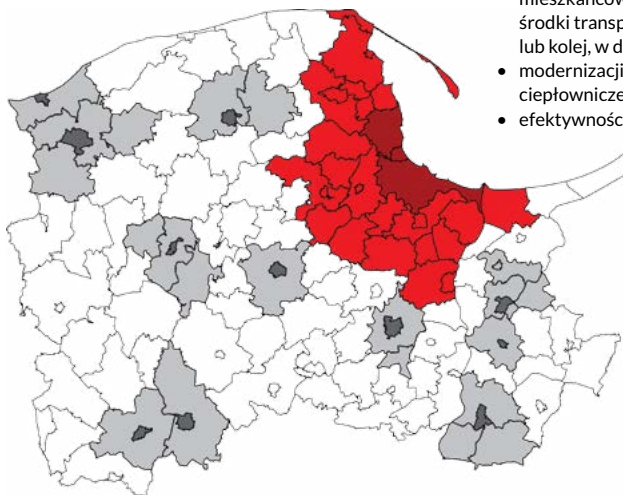
SZERSZE ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH – preferencyjne pożyczki, kredyty, poręczenia lub produkty kapitałowe typu *seed capital* stosowane będą w większym niż do tej pory stopniu szczególnie w obszarach: rozwoju przedsiębiorczości i innowacji oraz poprawy efektywności energetycznej.

DWUFUNDUSZOWOŚĆ – RPO WP 2014-2020 jest finansowany zarówno z EFRR, jak i EFS. Oznacza to, że duży nacisk kładziony będzie na komplementarność między inwestycjami o charakterze infrastrukturalnym oraz społecznym.

WSPARCIE INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI (IS) – oznacza, że środki publiczne w UE w sposób szczególnie kierowane będą na uruchamianie i wykorzystywanie potencjałów tych obszarów czy dziedzin gospodarki, które na danym terenie wyróżniają się na tle innych dziedzin gospodarki dużą zdolnością do dynamicznego rozwoju i ekspansji na rynki zagraniczne. Wsparcie IS skierowane będzie głównie na realizację przedsięwzięć innowacyjnych i prac badawczo-rozwojowych, wzmacniających potencjał wybranej specjalizacji. Wsparcie publiczne dla wybranych IS ma na celu budowanie przewag konkurencyjnych regionów UE w oparciu o specyficzne potencjały ich gospodarek. W województwie pomorskim przyjęto oddolny proces definiowania IS. Są one zgłaszane w trybie konkursowym przez zainteresowane środowiska gospodarcze i naukowe, zaś władze regionalne wybiorą spośród zgłoszonych te o największym potencjale rozwojowym.

WYMIAR TERYTORIALNY WSPARCIA UE – to specjalne wsparcie skierowane do miast i ich obszarów funkcjonalnych przyczyniające się do lepszego wykorzystania ich potencjałów. Finansowanie ukierunkowane będzie na projekty zdiagnozowane w ramach porozumień jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego, a następnie wynegocjowane z Instytucją Zarządzającą RPO WP 2014-2020, czyli Zarządem Województwa Pomorskiego. Tak realizowana identyfikacja inwestycji na obszarach miejskich ma na celu:

- realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie;
- partnerski model współpracy różnych jednostek administracyjnych i podmiotów na terenie Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (MOF);
- zwiększanie wpływu miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie na kształt i sposób realizacji działań wspieranych na ich obszarze w ramach Polityki Spójności.

NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO WYRÓŻNIAMY DWA RODZAJE TEGO TYPU PARTNERSTW:
Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) – dotyczą Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta,

Zintegrowane Porozumienia Terytorialne (ZPT) – dla pozostałych ośmiu Miejskich Obszarów Funkcjonalnych: Słupska, Chojnic-Człuchowa, Kwidzyna, Lęborka, Malborka, Starogardu Gdańskiego, Kościerzyny i Bytowa.

Projekty zdiagnozowane w ramach porozumień ZIT i ZPT będą miały, co do zasady, preferencyjny dostęp do środków unijnych w ramach RPO WP 2014-2020.

Na realizację projektów zdiagnozowanych w ramach porozumienia ZIT zostanie wyodrębniona specjalna pula środków finansowych w ramach RPO WP 2014-2020. Będą to bardzo ważne dla rozwoju Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta projekty dotyczące:

- rozwoju przedsiębiorczości,
- przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu,
- ochrony zdrowia,
- rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich,
- rozwoju transportu publicznego (m.in. istotnych dla mieszkańców węzłów integrujących różnego rodzaju środki transportu zbiorowego, np. tramwaj, autobus lub kolej, w drodze do pracy, szkoły lub poza miasto),
- modernizacji i rozbudowy miejskiej sieci ciepłowniczej,
- efektywności energetycznej.

ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE (ZIT)

- - rdzeń metropolii
- - obszar metropolitalny

ZINTEGROWANE POROZUMIENIA TERYTORIALNE (ZPT)

- - rdzeń Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego
- - Miejski Obszar Funkcjonalny

POMAGAMY TWORZYĆ INNOWACJE!

POWSTAWANIE I ROZWÓJ INNOWACJI W PRZEDSIĘBIORSTWACH MA OGROMNE ZNACZENIE DLA PRZYSZŁOŚCI POMORSKIEJ GOSPODARKI. NOWE PRODUKTY POMAGAJĄ POMORSKIM FIRMOM ZDOBYWAĆ PRZEWAGĘ KONKURENCYJNĄ NA POLSKIM I ZAGRANICZNYCH RYNKACH. ROZWÓJ OPARTY NA INNOWACJACH TWORZY SILNE PRZEDSIĘBIORSTWA I NOWE, TRWAŁE MIEJSCA PRACY W REGIONIE. DLATEGO CHCEMY UPOWSZECHNIĄĆ ROZWIĄZANIA INNOWACYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ORAZ ROZWIJAĆ WSPÓŁPRACĘ JEDNOSTEK BADAWCZO-ROZWOJOWYCH Z PRZEDSIĘBIORCAMI W CELU TWORZENIA I WPROWADZANIA NA RYNEK ROZWIĄZAŃ INNOWACYJNYCH.

DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM ZAINWESTUJEMY W:

- przedsiębiorstwa rozpoczynające i rozwijające **działalność badawczo-rozwojową (B+R)**,
- zakup i wdrożenie przez przedsiębiorstwa **wyników prac B+R**,
- wsparcie nowych przedsiębiorstw znajdujących się w **początkowej fazie rozwoju** i działających w sektorach zaawansowanych technologicznie,
- **wspólne projekty przedsiębiorstw i instytucji B+R**, których celem jest wprowadzenie na rynek nowych, innowacyjnych produktów i usług,
- **zaawansowane usługi badawcze** świadczone przez jednostki B+R na rzecz przedsiębiorstw zgodnie ze zgłaszanym przez te przedsiębiorstwa popytem,
- rozwój **infrastruktury jednostek B+R** w celu rozwijania ich współpracy z przedsiębiorstwami,
- **rozwój kadry B+R**, w tym wymianę wiedzy i doświadczeń między przedsiębiorstwami i jednostkami B+R, a także tworzenie wspólnych zespołów badawczo-rozwojowych.

Wsparcie skierowane będzie wyłącznie do przedsiębiorstw działających w obszarach inteligentnych specjalizacji.

CO NAJMNIEJ

220

PRZEDSIĘBIORSTW

dzięki wsparciu wykreuje innowacyjne
produkty lub usługi

UWALNIAMY POTENCJAŁ PRZEDSIĘBIORCÓW!

NOWE INWESTYCJE W PRZEDSIĘBIORSTWACH TO MOCNY IMPULS PROROZWOJOWY DLA CAŁEGO REGIONU. TO ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI FIRM, POSZERZENIE ICH OFERTY PRODUKTOWEJ I USŁUGOWEJ, TO TAKŻE NOWE MIEJSCA PRACY. DODATKOWO, OTWARCIE SIĘ PRZEDSIĘBIORCÓW NA RYNKI ZAGRANICZNE DAJE NIEPRZECIĘTNE MOŻLIWOŚCI ZWIĘKSZENIA SPRZEDAŻY ICH PRODUKTÓW I USŁUG, RÓWNIEŻ PRZEZ NOWE KONTAKTY GOSPODARZE. DLATEGO CHCEMY WESPRZEĆ KONKURENCYJNOŚĆ POMORSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW, WSPIERAJĄC ICH INWESTYCJE, POMAGAJĄC IM WYJŚĆ NA RYNKI ZAGRANICZNE, A TAKŻE DOSTARCZAJĄC PROFESJONALNYCH USŁUG DORADCZYCH ZGODNYCH Z ICH AKTUALNYMI OCZEKIWANIAM I POTRZEBAMI ROZWOJOWYMI.

DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM ZAINWESTUJEMY W:

- **inwestycje prorozwojowe i służące poprawie efektywności** mikro, małych i średnich przedsiębiorstw,
- rozwój systemu profesjonalnych **usług doradczych** (także drogą elektroniczną) świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu w odpowiedzi na popyt zgłaszany przez przedsiębiorców,
- **przyciągnięcie** kolejnych **inwestorów**, którzy stworzą trwałe miejsca pracy i możliwości kooperacji dla małych i średnich firm.

ZREALIZUJEMY DWA BARDZO WAŻNE PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE W ZAKRESIE ROZWOJU EKSPORTU I INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH W REGIONIE:

- **Pomorski Broker Eksportowy** – dotyczące stworzenia kompleksowego wsparcia dla pomorskich przedsiębiorstw w celu umożliwienia im wyjścia z ofertą na rynki zagraniczne,
- **Invest In Pomerania** – przedsięwzięcie, którego celem będzie dalszy rozwój systemu obsługi inwestorów w regionie poprzez uruchomienie dedykowanego regionalnego mechanizmu finansowego na rzecz m.in. przygotowania terenów inwestycyjnych.

7400

PRZEDSIĘBIORCÓW

otrzyma wsparcie
na inwestycje

500

PRZEDSIĘBIORCÓW

zostanie wspartych w zakresie
rozwoju eksportu

600

PRZEDSIĘBIORCÓW

skorzysta z usług w zakresie
doradztwa specjalistycznego

120
HEKTARÓW

terenów zostanie przygotowanych
dla przyszłych inwestorów

ZWIĘKSZAMY KOMPETENCJE DZIECI I MŁODZIEŻY!

PRZYSZŁOŚĆ REGIONÓW TO DOBRZE WYKSZTAŁCENI MŁODZI LUDZIE, O KONKRETNÝCH, POTRZEBNYCH NA RYNKU PRACY UMIEJĘTNOŚCIACH. TAKI SPOŚÓB KSZTAŁCENIA TO STWORZENIE IM SZANS NA DOBRĄ PRACĘ, AKTYWNE I PEŁNE PASJI ŻYCIE ZAWODOWE. DLATEGO STAWIAMY NA PODNOSZENIE JAKOŚCI EDUKACJI NA WSZYSTKICH POZIOMACH, OD PRZEDSZKOLA PO SZKOŁY WYŻSZE. ZE SZCZEGÓLNYM WSKAZANIEM NA KSZTAŁCENIE (RÓWNIĘŻ PRZEZ WSPÓŁPRACĘ SZKOŁ Z PRZEDSIĘBIORCAMI) UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH, ODPOWIADAJĄCYCH POTRZEBOM REGIONALNEGO I LOKALNYCH RYNKÓW PRACY.

DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM ZAINWESTUJEMY W:

- rozwój **edukacji przedszkolnej**,
- kompleksowe **wspomaganie szkół i przedszkoli**, w celu podnoszenia poziomu jakości edukacji i zwiększanie kompetencji kluczowych uczniów,
- podnoszenie jakości **kształcenia zawodowego** na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym poprzez dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnej gospodarki, rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów oraz wyposażenie szkół w niezbędną infrastrukturę.

ZREALIZUJEMY CZTERY WAŻNE DLA ROZWOJU POMORZA PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE W ZAKRESIE ROZWOJU EDUKACJI:

- **Kształtowanie sieci ponadgimnazjalnych szkół zawodowych uwzględniającej potrzeby subregionalnych i regionalnego rynków pracy** – którego celem jest rozwój i podniesienie jakości, w szczególności przez współpracę z pracodawcami, szkolnictwa zawodowego, odpowiadającego rzeczywistym potrzebom regionalnego i lokalnych rynków pracy,
- **Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie standardów wsparcia pracy szkoły** – którego celem jest podniesienie jakości pracy szkół poprzez kompleksowe wspomaganie rozwoju szkoły, przede wszystkim przez ściśle zespolenie systemu wsparcia nauczycieli ze zdiagnozowanymi potrzebami ucznia i szkoły,
- **Wypracowanie standardów edukacji uczniów z niepełnosprawnościami oraz uczniów z zaburzeniami rozwoju** – którego celem jest efektywne włączenie uczniów z niepełnosprawnościami oraz uczniów z zaburzeniami rozwoju do powszechnej edukacji poprzez przygotowanie ścieżek edukacyjnych dostosowanych do potrzeb i możliwości tych uczniów,
- **Włączenie wypracowanego w ramach projektu „Zdolni z Pomorza” systemu wspierania uczniów szczególnie uzdolnionych do regionalnej polityki edukacyjnej** – którego celem jest zapewnienie wszystkim uczniom szczególnie uzdolnionym odpowiedniego wsparcia rozwoju poprzez właściwą diagnozę uzdolnień i adekwatne formy pomocy.

PROJEKTY PRZYGOTOWYWANE I PROPONOWANE DO REALIZACJI W RAMACH ZPT:

- Upowszechnianie edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich MOF Chojnic-Człuchowa (**MOF Chojnice-Człuchów**),
- Upowszechnianie edukacji przedszkolnej w ramach MOF Starogardu Gdańskiego (**MOF Starogard Gdański**),
- Upowszechnianie edukacji przedszkolnej w ramach MOF Słupska (**MOF Słupsk**),
- Tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej na terenie MOF Starogard Gdański (**MOF Starogard Gdański**),
- Kształtowanie projekcji szkolnictwa wyższego z uwzględnieniem potrzeb społeczno-gospodarczych Chojnicko-Człuchowskiego MOF (**MOF Chojnice-Człuchów**),
- Słupski Ośrodek Akademicki (SOA) - model kształcenia o profilu praktycznym (**MOF Słupsk**).

3 000
MIEJSC WYCHOWANIA
PRZEDSZKOLNEGO

powstanie dzięki
wsparciu unijnemu

444

OBIEKTY EDUKACYJNE

zostaną rozbudowane, przebudowane
lub wyposażone

44 900

UCZNIÓW SZKÓŁ
ZAWODOWYCH

będzie uczestniczyło w stażach
i praktykach u pracodawców

68 000
UCZNIÓW

weźmie udział m.in.
w dodatkowych zajęciach
podnoszących kompetencje
kluczowe

ZATRUDNIENIE

AKTYWIZUJEMY BEZROBOTNYCH!

8 100
OSÓB

otrzyma wsparcie na rozpoczęcie
działalności gospodarczej

NAJWIĘKSZYM BOGACTWEM POMORZA JEST POTENCJAŁ JEGO MIESZKAŃCÓW – ICH WYKSZTAŁCENIE, UMIEJĘTNOŚCI, TALENTY I AMBITNE PLANY. TROSKA O ROZWÓJ REGIONU TO WIĘC TAKŻE KONKRETNE WSPARCIE UDZIELONE TYM WSZYSTKIM, KTÓRYM Z RÓŻNYCH ŻYCIOWYCH POWODÓW NIE UDAŁO SIĘ ZDOBYĆ ANI WYKSZTAŁCENIA, ANI POTRZEBNYCH NA RYNKU PRACY UMIEJĘTNOŚCI. PRZEDE WSZYSTKIM DOTYCZY TO OSÓB BEZROBOTNYCH. DLATEGO, PRZEZ REALIZACJĘ BARDZO WIELU RÓŻNORODNYCH, ALE I KONKRETNÝCH DZIAŁAŃ, CHCEMY DAĆ IM SZANSE NA REALNĄ PRACĘ I POZYTYWNA ŻYCIOWĄ ZMIANĘ.

DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM ZAINWESTUJEMY W:

- **aktywizację zawodową** osób bezrobotnych (m.in. przez szkolenia, kursy, staże, praktyki, staże, wsparcie psychologiczno-doradcze),
- **zachęty do powrotu na rynek pracy** poprzez promowanie poszukiwania pracy poza miejscem zamieszkania oraz rozwój miejsc opieki nad dziećmi,
- rozwój skutecznego i efektywnego **poradnictwa zawodowego**,
- wsparcie finansowe na **podjęcie działalności gospodarczej**,
- **programy zdrowotne** dla osób zagrożonych utratą pracy z przyczyn pogarszającego się stanu zdrowia,
- **podnoszenie kwalifikacji pracowników** zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez przedsiębiorców.

PROJEKTY PRZYGOTOWYWANE I PROPONOWANE DO REALIZACJI W RAMACH ZPT:

- Kompleksowy program na rzecz zwiększenia zatrudnienia w powiatach chojnickim i człuchowskim (**MOF Chojnice-Człuchów**),
- Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców MOF Lęborka (**MOF Lębork**),
- Mobilny i aktywny kapitał ludzki w powiatach malborskim i sztumskim (**MOF Malbork**).

33 300

OSÓB BEZROBOTNYCH

otrzyma wsparcie w zakresie
aktywizacji zawodowej

33 500

OSÓB PRACUJĄCYCH

uzyska możliwość podniesienia
kwalifikacji zawodowych

3 900

**MIEJSC OPIEKI
NAD DZIEĆMI**

powstanie dzięki udzielonym
dotacjom unijnym

ROZWIJAMY POTENCJAŁY OBSZARÓW MIEJSKICH I PRZYRODNICZYCH!

AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW MIEJSKICH JEST ISTOTNYM WARUNKIEM OGRANICZENIA PROBLEMÓW UBÓSTWA I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO CORAZ CZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCYCH W POMORSKICH MIASTACH. DLATEGO NACISK KŁADZIEMY NA KOMPLEKSOWĄ REWITALIZACJĘ, W SZCZEGÓLNOŚCI ZAŚ PONOWNE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE MIESZKAŃCÓW ZDEGRADOWANYCH DZIELNIC. BĘDIEMY WSPIERAĆ TAKŻE INTEGRACJĘ SPOŁECZNO-ZAWODOWĄ OSÓB WYKLUCZONYCH, MIESZKAJĄCYCH POZA OBSZARAMI MIEJSKIMI.

DLA SPÓJNEGO ROZWOJU POMORZA ISTOTNE JEST TAKŻE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁÓW OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH TURYSTYCZNYCH, HISTORYCZNYCH I KRAJOBRAZOWYCH. DLATEGO CHCEMY WSPIERAĆ TWORZENIE REGIONALNYCH PRODUKTÓW TURYSTYKI AKTYWNEJ ORAZ ROZWOJ TURYSTYKI KULTUROWEJ.

DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM ZAINWESTUJEMY W:

- **rewitalizację zdegradowanych obszarów miejskich**, w szczególności walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- **rozwój usług społecznych** skierowanych m.in. do dzieci, młodzieży, seniorów, ale także całych rodzin dotkniętych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- **rozwój inicjatyw w zakresie ekonomii społecznej**,
- **ochronę zabytków**, w tym udostępnianie dziedzictwa kulturowego regionu z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- **zagospodarowanie tras turystycznych** o charakterze regionalnym i ponadregionalnym.

PROJEKTY PRZYGOTOWYWANE I PROPONOWANE DO REALIZACJI W RAMACH ZPT:

- Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców MOF Słupska (MOF Słupsk),
- Wsparcie rozwoju ekonomii społecznej w subregionie słupskim (MOF Słupsk),
- Budowa Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej w Ustce (MOF Słupsk).

3 300
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
skorzysta ze wsparcia m.in.
w formie szkoleń i doradztwa

22 500
OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM
LUB WYKLUCZENIEM
SPOŁECZNYM

otrzyma wsparcie w zakresie aktywizacji
społeczno-zawodowej

ZREALIZUJEMY TRZY PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE W ZAKRESIE ROZWOJU TURYSTYKI AKTYWNEJ:

1500 km
SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH
powstanie dzięki
dotacjom unijnym

- **KAJAKIEM PRZEZ POMORZE** – dotyczy zagospodarowania szlaków wodnych województwa pomorskiego dla rozwoju turystyki kajakowej. Przedsięwzięcie dotyczy zagospodarowania ok. 1500 km istniejących i potencjalnych szlaków kajakowych regionu pomorskiego. Końcowym efektem jego realizacji będzie zrównoważone udostępnienie zasobów naturalnych regionu oraz uregulowanie i odpowiednie ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo. Pakiet projektów obejmie rozbudowę i poprawę standardu infrastruktury turystycznej, w szczególności kajakowej (m.in. przystanie i stacje kajakowe, miejsca wodowania i wyjmowania kajaków, oznakowania szlaków) oraz działania promujące tę formę aktywnej turystyki (kampania promocyjna „Kajakiem przez Pomorze”).

- **ROZWÓJ OFERTY TURYSTYKI WODNEJ W OBSZARZE PĘTLI ŻUŁAWSKIEJ I ZATOKI GDAŃSKIEJ** – dotyczy zagospodarowania szlaków wodnych pod kątem turystyki wodnej, w tym żeglarskiej i motorowodnej, w obszarze Dolnej Wisły i Zalewu Wiślanego. Produkt turystyczny Pętla Żuławska ma stać się w niedalekiej przyszłości rozpoznawalną marką w Polsce, ale również w skali międzynarodowej.

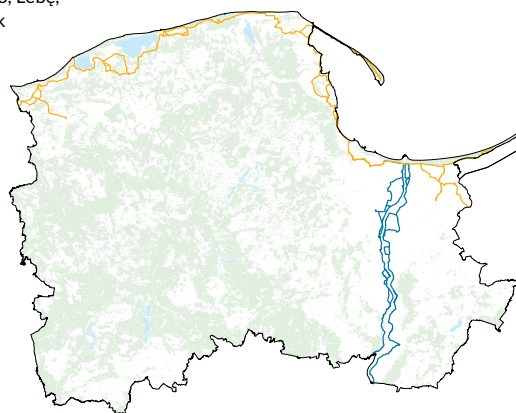
— szlaki kajakowe objęte programem

400 ha
OBSZARÓW MIAST

zostanie objętych
działaniami
rewitalizacyjnymi

- **POMORSKIE TRASY ROWEROWE O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM** – przedsięwzięcie obejmuje wykonanie tras rowerowych R10 i R9 wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Korytarz trasy R10 o długości 320 km biegnie wzdłuż wybrzeża Morza Bałtyckiego: od Ustki poprzez Smołdzino, Łebę, Białogórę, Karwie, Puck, Gdynię, Gdańsk na Mierzeję Wiślaną, natomiast trasy R9 o długości 200 km – wzdłuż brzegów Wisły po obu jej stronach. Ze względu na ich szczególny przebieg, ukazujący m.in. nadmorskie i rzeczne dziedzictwo kulturowe regionu pomorskiego, trasy stanowią będą najatrakcyjniejsze szlaki rowerowe nie tylko w naszym regionie, ale również w kraju.

— trasa rowerowa R9
— trasa rowerowa R10

ZDROWIE

UNOWOCZEŚNIAMY SŁUŻBĘ ZDROWIA!

NOWOCZESNA OPIEKA ZDROWOTNA TO LEPSZY DOSTĘP DO SPECJALISTYCZNYCH USŁUG MEDYCZNYCH, KTÓRE GWARANTUJĄ EFEKTYWNE DIAGNOZOWANIE ORAZ LECZENIE CHOROÓB CYWILIZACYJNYCH. DLA OBECNYCH I PRZYSZŁYCH POKOLEŃ MIESZKAŃCÓW REGIONU TO WYDŁUŻONE I AKTYWNE ŻYCIE SPOŁECZNE I ZAWODOWE. DLATEGO WSPIERAMY ROZWÓJ SZPITALI I PRZYCHODNI SPECJALISTYCZNYCH ORAZ E-USŁUG W OCHRONIE ZDROWIA, TAK BY ZWIĘKSZYĆ DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ USŁUG ZDROWOTNYCH. NAJWAŻNIEJSZYM CELEM NASZYCH DZIAŁAŃ JEST POPRAWA EFEKTYWNOŚCI I JAKOŚCI OBSŁUGI PACJENTÓW.

DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM ZAINWESTUJEMY W:

- **rozwój bazy szpitalnej oraz poradni specjalistycznych** w zakresie diagnostyki i leczenia chorób cywilizacyjnych (m.in. nowotworowych, układu sercowo-naczyniowego, diabetologicznych, psychicznych oraz wieku starczego),
- wdrożenie systemów **e-zdrowia** (usługi telemedyczne, np. telerehabilitacja, teleopieka, telekonsultacje i telediagnostyka).

ZREALIZUJEMY WAŻNE DLA ZWIĘKSZENIA JAKOŚCI OBSŁUGI POMORSKICH PACJENTÓW PRZEDSIĘWZIĘCIE STRATEGICZNE:

- **Pomorskie e-Zdrowie** - dotyczące informatyzacji podmiotów leczniczych. W ramach projektu zrealizowany zostanie m.in. portal internetowy dla mieszkańców, informujący o pełnej ofercie pomorskich szpitali i przychodni, a także e-usługi (np. e-rejestracja).

PROJEKTY PRZYGOTOWYWANE I PROPONOWANE DO REALIZACJI W RAMACH ZPT:

- Poprawa bezpieczeństwa pacjentów i efektywności świadczeń Szpitala Powiatu Bytowskiego Sp. z o. o. w ramach regionalnego systemu zdrowia poprzez zwiększenie wykorzystania technologii TiK (MOF Bytów),
- Wyrównanie dostępu do usług zdrowotnych poprzez kompleksowość opieki nad pacjentem Szpitala Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o. w ramach świadczeń ambulatoryjnych i stacjonarnych szpitalnych oraz opieki długoterminowej (MOF Bytów),
- Utworzenie oddziału diabetologii w Szpitalu Specjalistycznym w Chojnicach (MOF Chojnice-Człuchów),
- Rozbudowa istniejącej bazy opieki długoterminowej w powiecie chojnickim i człuchowskim oraz teleopieka (MOF Chojnice-Człuchów),
- Informatyzacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Człuchowie (MOF Chojnice-Człuchów),
- Rozbudowa bazy lecznictwa psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Człuchowie z utworzeniem Powiatowego Centrum Zdrowia Psychicznego (MOF Chojnice-Człuchów),
- Wdrożenie interoperacyjnych i przygotowanych do integracji z platformą P1/P2 systemów informatycznych, w tym HIS/RIS/PACS, w SPS ZOZ w Łęborku poprzez rozbudowę systemu obsługi informatycznej wszystkich procesów związanych z funkcjonowaniem szpitala zgodnie z zasadami określonymi w aktach prawnych dotyczących prowadzenia dokumentacji medycznej w wersji elektronicznej wraz z zakupem niezbędnego sprzętu komputerowego (MOF Łębork),
- Zapobieganie niekorzystnym następstwom chorób cywilizacyjnych powodujących wykluczenie społeczne i zawodowe dla społeczeństwa Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łębork oraz powiatów ościennych poprzez utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego i rozwój działalności w zakresie psychiatrii (MOF Łębork),
- e-Zdrowie w Obszarze Funkcjonalnym Malborka (MOF Malbork),
- Zapewnienie wysokiego poziomu usług zdrowotnych poprzez rozwój i dostosowanie do obowiązujących standardów bazy szpitalnej Obszaru Funkcjonalnego Malborka (MOF Malbork),
- Pozyskanie usługi dostępu do internetu za pomocą łączy światłowodowych umożliwiającej wdrożenie systemu e-zdrowie oraz platformy wymiany informacji między podmiotami leczniczymi subregionu słupskiego wraz z niezbędną infrastrukturą (MOF Słupsk),
- Podniesienie aktywności mieszkańców Pomorza poprzez poprawę dostępności do usług zdrowotnych (MOF Kościerzyna).

CO NAJMNIJ

10

PODMIOTÓW LECZNICZYCH

uzyska wsparcie w zakresie
rozwoju infrastruktury
i sprzętu specjalistycznego

CO NAJMNIJ

17

PODMIOTÓW
LECZNICZYCH

wdroży e-usługi

MOBILNOŚĆ

USPRAWNIAMY TRANSPORT!

25

ZINTEGROWANYCH WĘZŁÓW PRZESIADKOWYCH

powstanie dzięki unijnemu
wsparciu

DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO, ZARÓWNO CAŁEGO REGIONU, JAK I JEGO MIAST, JEST WARUNKIEM DYNAMICZNEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO. TO OD NIEJ ZALEŻY SWOBODNY PRZEPŁYW TOWARÓW, RELACJI BIZNESOWYCH, NOWYCH INWESTYCJI, A TAKŻE LICZBA PRZYBYWAJĄCYCH DO POMORZA STUDENTÓW I TURYSTÓW. TO TAKŻE DLA MIESZKAŃCÓW REGIONU ŁATWIEJSZY DOJAZD DO PRACY LUB SZKOŁY. DLATEGO WSPIERAMY ROZWÓJ TRANSPORTU PUBLICZNEGO (NP. TRAMWAJOWEGO I AUTOBUSOWEGO) W GŁÓWNYCH MIASTACH WOJEWÓDZTWA, DOSTĘPNOŚĆ DROGOWĄ I KOLEJOWĄ MIAST POWIATOWYCH ORAZ ICH POŁĄCZENIA ZE SZLAKAMI KRAJOWYMI I EUROPEJSKIMI.

DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM ZAINWESTUJEMY W:

- rozwój infrastruktury transportu miejskiego – tramwajowego, trolejbusowego, autobusowego i rowerowego (zakup i modernizacja taboru, poprawa funkcjonowania, konkurencyjności i bezpieczeństwa),
- rozwój dróg i linii kolejowych poprawiających spójność terytorialną i dostępność regionu.

ZREALIZUJEMY PRZEDSIĘWZIĘCIA WAŻNE DLA ROZWOJU TRANSPORTU KOLEJOWEGO I DRÓG W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM:

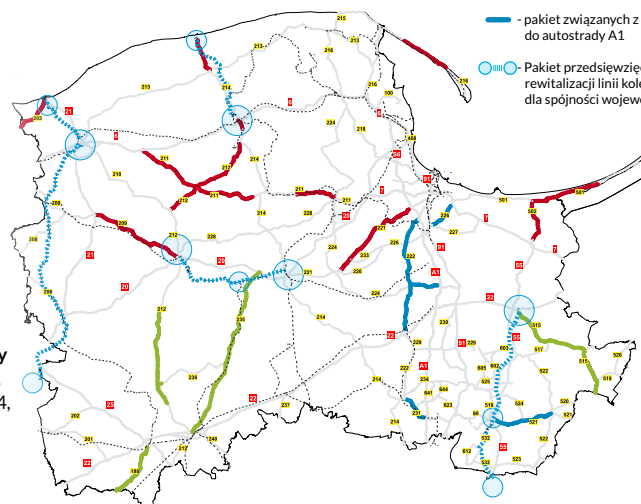
- Pakiet przedsięwzięć dotyczących rewitalizacji linii kolejowych ważnych dla spójności województwa (linie nr 207 Grudziądz – Malbork, nr 211 Lipusz – Kościerzyna, nr 212 Lipusz – Bytów, nr 229 Lębork – Łeba, nr 405 Szczecinek – Ustka),
- Pakiet działań związanych z dostępem do autostrady A1 (przebudowa DW nr 222, 222+229, 224, 521, przebudowa DW nr 231 wraz z obwodnicą Skórcza),
- Pakiet działań wzmacniających korytarz transportowy południowy (przebudowa DW nr 188, 212, 235, 515),
- Pakiet działań wzmacniających korytarz transportowy północny (przebudowa DW nr 203, 209, 211, 212, 214, 216, 221, 226, 501, 502, budowa Obwodnicy Wschodniej Lęborka w ciągu DW nr 214, budowa obwodnicy Kartuz w ciągu DW nr 211).

— pakiet przedsięwzięć wzmacniający korytarz transportowy południowy

— pakiet przedsięwzięć wzmacniający korytarz transportowy północny

— pakiet związanych z dostępem do autostrady A1

⊙ Pakiet przedsięwzięć dotyczących rewitalizacji linii kolejowych ważnych dla spójności województwa

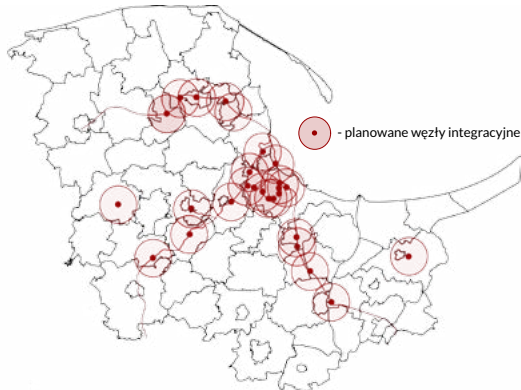
**110 km
LINII KOLEJOWYCH**

zostanie przebudowanych
lub zmodernizowanych

**150 km
DRÓG**

zostanie przebudowanych
lub zmodernizowanych

W Obszarze Metropolitalnym Trójmiasta w ramach porozumienia ZIT zrealizowane zostaną przedsięwzięcia polegające na utworzeniu spójnej sieci węzłów integrujących różnorodne środki transportu w kluczowych dla regionu miejscach przemieszczania się osób. Ważnym elementem projektu będą działania zwiększające sprawność ruchu samochodowego, a także promujące wśród mieszkańców korzystanie z transportu zbiorowego oraz rowerowego.

PROJEKTY PRZYGOTOWYWANE I PROPONOWANE DO REALIZACJI W RAMACH ZPT:

- Przebudowa połączenia drogi powiatowej nr 1796G ulica Prosta z DW nr 209 w miejscowości Bytów (**MOF Bytów**),
- Budowa węzła transportu zbiorowego w Bytowie (**MOF Bytów**),
- Utworzenie transportowych węzłów integrujących wraz ze ścieżkami pieszo-rowerowymi i rozwojem sieci publicznego transportu zbiorowego na terenie Chojnicko-Człuchowskiego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (**MOF Chojnice-Człuchów**),
- Budowa węzła integracyjnego wraz z rewitalizacją zabytkowego budynku dworca PKP w Kwidzynie (**MOF Kwidzyn**),
- Budowa węzła integrującego podsystemy transportu zbiorowego i indywidualnego wraz z budową i modernizacją dróg, ścieżek oraz tworzenie tras rowerowych o charakterze transportowym (**MOF Łębork**),
- Poprawa dostępności do przystanków transportu zbiorowego poprzez rozbudowę bazy infrastrukturalnej transportu rowerowego stanowiącego dojazd do węzłów i przystanków integracyjnych a także poprawę warunków mobilności (**MOF Malbork**),
- Węzeł transportowy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupska z elementami priorytetów dla komunikacji zbiorowej (**MOF Słupsk**),
- Budowa i skomunikowanie węzła integracyjnego w Starogardzie Gdańskim (**MOF Starogard Gdański**),
- Budowa węzła integracyjnego w Kościerzynie połączona z rewitalizacją i adaptacją dworca kolejowego oraz utworzeniem komunikacji zbiorowej w powiecie kościerskim (**MOF Kościerzyna**).

EFEKTYWNI ZARZĄDZAMY ENERGIĄ!

EFEKTYWNE I RACJONALNE ZARZĄDZANIE ENERGIĄ TO KLUCZ DO ZNACZNEGO ZMNIJSZENIA ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA. TO TAKŻE TAŃSZA ENERGA I DUŻE OSZCZĘDNOŚCI, A WIĘC DODATKOWE ŚRODKI W PORTFELACH MIESZKAŃCÓW ORAZ BARDZIEJ SPRAWNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA POMORZA. DLATEGO WSPIERAMY INWESTYCJE ZWIĄZANE Z WYSOKOEFEKTYWNĄ ZMIANĄ ENERGETYCZNĄ REALIZOWANĄ M.IN. POPRZEZ TZW. „GŁĘBOKĄ” TERMOMODERNIZACJĘ, WYKORZYSTANIE OZE, ZMIANĘ ŹRÓDEŁ CIEPŁA, ROZWÓJ SIECI CIEPŁOWNICZYCH ORAZ SYSTEMÓW INTELIGENTNEGO ZARZĄDZANIA OŚWIETLENIEM. STAWIAMY TAKŻE NA EDUKACJĘ MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE OSZCZĘDNOŚCI ENERGI.

DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM ZAINWESTUJEMY W:

- podniesienie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych,
- produkcję energii elektrycznej i ciepłej z **odnawialnych źródeł energii**,
- przebudowę lub rozbudowę dystrybucyjnych **sieci elektroenergetycznych**,
- budowę bądź modernizację **źródeł ciepła i systemów zaopatrzenia w ciepło** w miastach,
- rozbudowa systemu **monitoringu powietrza**,
- modernizację **oświetlenia zewnętrznego**.

PROJEKTY PRZYGOTOWYWANE I PROPONOWANE DO REALIZACJI W RAMACH ZPT:

- Poprawa efektywności energetycznej oparta o realizację założeń wynikających z zapisów planów gospodarki niskoemisyjnej (**MOF Bytów**),
- Budowa i modernizacja źródeł ciepła oraz przyłączy, sieci i węzłów cieplnych w Człuchowie (**MOF Chojnice-Człuchów**),
- Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój OZE w Chojnicko-Człuchowskim Miejskim Obszarze Funkcjonalnym (**MOF Chojnice-Człuchów**),
- Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej oraz węzłów cieplnych na terenie miasta Kwidzyna (**MOF Kwidzyn**),
- Modernizacja sieci ciepłowniczej (**MOF Lębork**),
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na obszarze MOF Lębork (**MOF Lębork**),
- Poprawa efektywności systemów zaopatrzenia w ciepło w Malborskim Obszarze Funkcjonalnym wraz z rozwojem sieci ciepłowniczych (**MOF Malbork**),
- Poprawa efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej na terenie Powiśla i Żuław (wraz z działaniami informacyjno-edukacyjnymi) (**MOF Malbork**),
- Poprawa efektywności energetycznej obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska poprzez termomodernizację budynków (**MOF Słupsk**),
- Modernizacja i rozbudowa miejskich sieci ciepłowniczych Ustki i Słupska z priorytetem podłączenia ciepłej wody użytkowej (**MOF Słupsk**),
- Poprawa efektywności systemów oświetlenia zewnętrznego na terenie Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska (**MOF Słupsk**),
- Redukcja niskiej emisji w Starogardzie Gdańskim poprzez rozbudowę sieci ciepłowniczej (**MOF Starogard Gdański**),
- Kompleksowa termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i mieszkalnictwa zbiorowego Kościerskiego Obszaru Funkcjonalnego (**MOF Kościerzyna**),
- Ziemia kościerska regionem o wysokiej efektywności energetycznej (**MOF Kościerzyna**),
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej wraz z modernizacją i usprawnieniem źródła ciepła i energii (**MOF Starogard Gdański**).

18 km
SIECI CIEPŁOWNICZEJ
zostanie wybudowanych lub
zmodernizowanych

460
BUDYNKÓW

poddanych zostanie modernizacji
energetycznej

12 000
PUNKTÓW OŚWIETLENIA
ZEWNĘTRZNEGO

zostanie zmodernizowanych

45 MW

– o tyle zwiększy się
w województwie pomorskim
zdolność wytwarzania energii
odnawialnej

DBAMY O ŚRODOWISKO!

ŚRODKI UNIJNE PRZEZNACZONE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA NATURALNEGO TO KONKRETNE KORZYŚCI TAKŻE DLA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO. TO BEZPIECZEŃSTWO PRZECIWPOWODZIOWE NA ZAGROŻONYCH OBSZARACH, RACJONALNA GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI I ŚCIEKAMI. TO TAKŻE OCHRONA SZCZEGÓLNIIE CENNYCH GATUNKÓW I OBSZARÓW PRZYRODNICZYCH, M.IN. POPRZĘZ WYZNACZANIE, UDOSTĘPNIAJĄCYCH TE TERENY W BEZPIECZNY DLA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH SPOŚÓB, SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH, ŚCIEŻEK ROWEROWYCH, MIEJSC REKREACYJNO-SPORTOWYCH, Z KTÓRYCH MOŻEMY KORZYSTAĆ NA PRZYKŁAD PODCZAS WAKACYJNEGO WYPOCZYŃKU.

DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM ZAINWESTUJEMY W:

- **przeciwdziałanie i minimalizację skutków ekstremalnych zjawisk klimatycznych,**
- **systemy wczesnego reagowania** w przypadku wystąpienia zjawisk katastrofalnych,
- przedsięwzięcia związane z **zagospodarowaniem odpadów,**
- projekty z zakresu **gospodarki ściekowej oraz zaopatrzenia w wodę,**
- **ochronę przyrody,** przede wszystkim na obszarach chronionych.

ZREALIZUJEMY PRZEDSIĘWZIĘCIE STRATEGICZNE DOTYCZĄCE ZAOPATRZENIA W WODĘ:

- **Poprawa jakości oraz ograniczenie strat wody w Centralnym Wodociągu Żuławskim** – którego celem jest zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej na obszarze Żuław oraz Mierzei Wiślanej.

PROJEKTY PRZYGOTOWYWANE I PROPONOWANE DO REALIZACJI W RAMACH ZPT:

- Retencjonowanie wód opadowych: rozbudowa i modernizacja systemu ochrony przeciwpowodziowej (MOF Bytów),
- Rozwój i modernizacja infrastruktury przeznaczonej do odzysku i recyklingu odpadów (MOF Bytów),
- Zrównoważone, edukacyjne i turystyczne udostępnienie unikatowych w skali kraju jezior lobeliowych (MOF Bytów),
- Rozwój infrastruktury do odzysku i recyklingu odpadów w ramach ZZO Nowy Dwór (MOF Chojnice Człuchów),
- Poprawa gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie MOF Chojnice-Człuchów (MOF Chojnice Człuchów),
- Mała retencja rzeki Liwy (MOF Kwidzyn),
- Rozbudowa istniejącej kompostowni płytowej w ZUO Sp. z o.o. w Gilwie Małej (MOF Kwidzyn),
- Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina” - III etap (MOF Lębork),
- Budowa kolektora deszczowego z systemem podczyszczającym i retencjonującym wody opadowe (MOF Malbork),
- Sucha fermentacja dla selektywnie zebranych odpadów zielonych i skratek, przy wykorzystaniu potencjału instalacji biogazowej i kompostowni na Oczyszczalni Ścieków w Słupsku (RIPOK - odpady zielone) (MOF Słupsk),
- Przestrzeń Akademii Pomorskiej i Miasta Słupsk - dla LUDZI, dla EDUKACJI dla ŚRODOWISKA, dla NAUKI (MOF Słupsk),
- Zachowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych korytarza ekologicznego doliny Wierzycy przez ochronę bioróżnorodności oraz ukierunkowanie wykorzystania tego obszaru (MOF Starogard Gdański),
- Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych wraz z retencjonowaniem wody na terenie MOF Starogard Gdański (MOF Starogard Gdański),
- Ochrona przed powodzią oraz poprawa jakości wód zlewni Wierzycy na terenie miasta Kościerzyna (MOF Kościerzyna).

20 km

KANALIZACJI DESZCZOWEJ

zostanie wybudowanych
lub zmodernizowanych

15

**OBIEKTÓW GOSPODAROWANIA
ODPADAMI**

zostanie wybudowanych
lub rozbudowanych

144 tys. ha

**OBSZARÓW CENNYCH
PRZYRODNICZO**

zostanie objętych działaniami
ochronnymi

40 km

**SZLAKÓW
TURYSTYCZNYCH**

zostanie wybudowanych
lub rozbudowanych

250 km

KANALIZACJI SANITARNEJ

zostanie wybudowanych
lub zmodernizowanych

Więcej informacji o RPO WP 2014-2020 na stronach:

www.strategia2020.pomorskie.eu

www.rpo.pomorskie.eu

Egzemplarz bezpłatny

Redaktor prowadzący: Marcin Twardokus

Autorzy zdjęć:

Do zredagowania publikacji zostały wykorzystane zdjęcia i materiały graficzne pochodzące z serwisu DepositPhotos.com z wyłączeniem: okładka: zdjęcie szynobusu – Sławomir Lewandowski, autobusu - Przedsiębiorstwo Komunikacji Trolejbusowej w Gdyni, zdjęcie ze szpitala – Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku; wstęp – Sławomir Lewandowski, str. 11 – zdjęcie studentki: Tomasz Hutel; str. 13 – zdjęcie ze szkolenia: Archiwum UMWP, str. 14 – Urząd Miejski w Słupsku; str. 15 – zdjęcie osób na rowerach: W. Zdunek, zdjęcie osób na kajakach: Archiwum UMWP, str. 16 – od lewej: Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku, Szpital św. Jana w Starogardzie Gdańskim, Szpitalny Oddział Ratunkowy Szpitala Specjalistycznego w Słupsku, str. 19 – Centrum zarządzania ruchem systemu TRISTAR: UM Gdańsk, wizualizacja PKM: PKM S.A., str. 23 – Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna.

Projekt graficzny: Agencja reklamowa Artbeat

Opracowanie graficzne zdjęć: Mateusz Ptak i Arkadiusz Stawiński

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Departament Programów Regionalnych

tel.: 58 32 68 152

faks: 58 32 68 134

rpo2007-2013@pomorskie.eu